

Laidiens: 19.12.2008., Nr. 198

Ministru kabineta noteikumi Nr.1030

Rīgā 2008.gada 16.decembrī (prot. Nr.93 36.§)

Centrālajā zemes komisijā iesniegto pieprasījumu izskatīšanas kārtība

Izdoti saskaņā ar likuma “Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos” 17.panta sesto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Centrālajā zemes komisijā iesniegto pieprasījumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu iesniegšanas, izskatīšanas un zemes gabala saņemšanas izlozes kārtību, kā arī lēmuma pieņemšanas un paziņošanas kārtību.
2. Šajos noteikumos lietotais termins “zemes gabals” atbilst Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā lietotajam terminam “zemes vienība”.
3. Centrālā zemes komisija izskata līdz likuma “Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos” 16.pantā noteiktajam termiņam iesniegtos bijušo zemes īpašnieku vai viņu mantinieku (tai skaitā personu, kuras līdz 1940.gada 21.jūlijam uzsāka izpirkt (aizpirka) Latvijā atstātos vācu izceļotāju nekustamos īpašumus no Vispārējās Lauksaimniecības bankas vai Valsts zemes bankas, vai viņu mantinieku) (turpmāk – persona) pieprasījumus par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu (turpmāk – pieprasījums).
4. Centrālā zemes komisija lēmumu par īpašuma tiesību atjaunošanu pieņem saskaņā ar šo noteikumu 54.punktu, ja zemes gabala platība atbilstoši kadastrālajai uzmērīšanai nepārsniedz normatīvajos aktos par nekustamā īpašuma objekta noteikšanu minēto pieļaujamo nesaisti.
5. Ja atbilstoši kadastrālajai uzmērīšanai zemes gabala platība, uz kuru atzītas īpašuma tiesības, pārsniedz normatīvajos aktos par nekustamā īpašuma objekta noteikšanu minēto pieļaujamo nesaisti, Valsts zemes dienests rīkojas saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 23.panta sestās daļas 2.punktu. Attiecībā uz platību, kas nepārsniedz pieļaujamo nesaisti, Centrālā zemes komisija pieņem lēmumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu, bet uz platību, kas pārsniedz pieļaujamo nesaisti, – atzīst tiesības saņemt zemi īpašumā par samaksu.
6. Ja attiecīgās vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā (novadā, pagastā, pilsētas lauku teritorijā, novada pagastā vai novada pilsētas lauku teritorijā) nav zemes reformas pabeigšanai paredzētās zemes, persona pretendē uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi attiecīgā rajona teritorijā. Pieprasījumu izskatīšanu rajona teritorijā

(turpmāk – rajona līmenis) uzsāk pēc pieprasījumu izskatīšanas pabeigšanas attiecīgā rajona visu vietējo pašvaldību teritorijās (turpmāk – vietējo pašvaldību līmenis).

7. Personām, kuru zemes īpašumi 1940.gada 21.jūlijā atradās Latvijas Republikas teritorijā – Kacēnu, Upmales, Linavas, Augšpils, Gauru un Purvmales pagastā –, ir tiesības pēc izvēles pretendēt uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi vienā no Balvu rajona vietējās pašvaldības administratīvajām teritorijām.

8. Ja attiecīgā rajona teritorijā vai šo noteikumu 7.punktā minētajā gadījumā nav zemes reformas pabeigšanai paredzētās zemes, persona pretendē uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi visā Latvijas Republikas teritorijā jebkurā vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā (turpmāk – valsts līmenis). Pieprasījumu izskatīšanu valsts līmenī uzsāk pēc pieprasījumu izskatīšanas pabeigšanas rajona līmenī visā Latvijas Republikas teritorijā.

9. Centrālā zemes komisija nepieņem lēmumu par likuma “Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos” 17.panta trešajā daļā minēto zemākas prioritātes personu pieprasījumiem, kamēr nav pieņemti visi lēmumi valsts līmenī par augstākas prioritātes personu pieprasījumiem.

10. Zemes gabala saņemšanas prioritātes un secības noteikšanai personai ir tiesības līdz 2009.gada 1.februārim iesniegt Centrālajā zemes komisijā bijušā zemes īpašuma robežu shēmu vai citu kartogrāfisko materiālu, pēc kura iespējams identificēt bijušā zemes īpašuma atrašanās vietu saskaņā ar spēkā esošo administratīvi teritoriālo iedalījumu.

11. Ja personai ir pastāvīgā lietošanā piešķirta zeme, par kuru nav pieņemts lēmums par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu vai par to ir veikta priekšapmaksa zemes reformu regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, vai personai zeme ir iznomāta saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otro daļu, tad Centrālā zemes komisija atjauno zemes īpašuma tiesības uz šo zemi, bet neatjauno zemes īpašuma tiesības uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi.

12. Centrālā zemes komisija neatjauno zemes īpašuma tiesības uz zemes gabalu, kas atbilst Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma 1.panta 11.punktā minētajai zemes starpgabala definīcijai vai kuram ir noteikti ierobežojumi zemes gabala veidošanai vai atsavināšanai.

13. Persona zaudē tiesības pretendēt uz zemi citas vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā (novadā, pagastā, pilsētas lauku teritorijā, novada pagastā vai novada pilsētas lauku teritorijā), ja tā ir atteikusies no izvēlētās vai izlozētās zemes reformas pabeigšanai paredzētās zemes (šo noteikumu 37. un 53.punkts).

14. Centrālā zemes komisija pieņem lēmumu par atteikumu atjaunot īpašuma tiesības, ja:

14.1. pieprasījums vai dokumenti, kas apliecina zemes īpašuma vai mantošanas tiesības, nav iesniegti likuma “Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos” 16.pantā noteiktajā termiņā;

14.2. šo noteikumu 3.punktā minētajai vai kādai citai personai ir atjaunotas zemes īpašuma tiesības vai ir piešķirta kompensācija par bijušo zemes īpašumu, kas norādīts pieprasījumam pievienotajos dokumentos;

14.3. pieprasījumu par bijušo zemes īpašumu iesniegusi persona, kurai nav mantošanas priekšrocības saskaņā ar Civillikuma 389.panta trešajā daļā un 405.pantā noteikto mantošanas secību;

14.4. persona atteikusies no saskaņā ar šiem noteikumiem izvēlētā vai izlozētā zemes gabala vai tā daļas;

14.5. persona nav ievērojusi šo noteikumu 33.punktā minēto termiņu iesnieguma iesniegšanai par izvēlēto zemes gabalu vai tā daļu vai nav izvēlējusies nevienu zemes gabalu vai tā daļu;

14.6. pretendents (šo noteikumu 29.punkts) vai viņa pilnvarotais pārstāvis neierodas uz izlozi;

14.7. Latvijas Republikas teritorijā nav zemes reformas pabeigšanai paredzētas zemes.

15. Šo noteikumu 14.1., 14.2. un 14.3.apakšpunktā minētajos gadījumos lēmumu var pieņemt Centrālās zemes komisijas priekšsēdētājs vai viņa vietnieks.

16. Ja īpašuma tiesības uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi atjauno citā vietējās pašvaldības administratīvajā teritorijā (turpmāk – līdzvērtīga zeme), līdzvērtīgās zemes platību (ha) aprēķina, bijušā zemes īpašuma platību dalot ar zemes novērtējumu rudzu vienībās (t/ha) pašvaldībā, kurā tiek saņemta līdzvērtīga zeme, un reizinot ar zemes novērtējumu rudzu vienībās (t/ha) pašvaldībā, kurā atradās bijušais zemes īpašums, izmantojot šādu formulu:

Līdzvērtīgās zemes platība = $a : b \times c$, kur

a – bijušā zemes īpašuma platība hektāros;

b – zemes novērtējums rudzu vienībās (t/ha) pašvaldībā, kurā tiek saņemta līdzvērtīga zeme (1.pielikums);

c – zemes novērtējums rudzu vienībās (t/ha) pašvaldībā, kurā atradās bijušais zemes īpašums (1.pielikums).

17. Līdzvērtīgas zemes saņemšanai citā pašvaldībā persona aprēķina bijušā zemes īpašuma novērtējumu rudzu vienībās (t/ha), reizinot bijušā zemes īpašuma platību (ha) ar zemes novērtējumu rudzu vienībās (t/ha) pašvaldībā, kurā atradās bijušais zemes īpašums (1.pielikums). Zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemes gabalu novērtējumu rudzu vienībās (t/ha) uz 1940.gada 21.jūliju aprēķina Valsts zemes dienests (šo noteikumu 30.punkts).

18. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumiem Nr.439 "Valsts zemes dienesta nolikums" Valsts zemes dienesta reģionālās nodaļas vadītājs izveido komisiju, kura organizē vietējo pašvaldību un rajona līmeņa zemes reformas pabeigšanai paredzētās zemes piedāvāšanu personām, tai skaitā izlozi. Komisijā iekļauj Valsts zemes dienesta pārstāvjus un vismaz vienu attiecīgās vietējās pašvaldības pārstāvi, kurš ir tiesīgs apstiprināt zemes gabala robežu shēmu (arī tad, ja zemes gabals tiek sadalīts).

19. Saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 30.maija noteikumiem Nr.439 "Valsts zemes dienesta nolikums" Valsts zemes dienesta ģenerāldirektors izveido komisiju, kura organizē valsts līmeņa zemes reformas pabeigšanai paredzētās zemes piedāvāšanu personām, tai skaitā izlozi. Komisijā iekļauj Valsts zemes dienesta pārstāvjus, vismaz vienu attiecīgās vietējās pašvaldības pārstāvi, kurš ir tiesīgs apstiprināt zemes gabala robežu shēmu (arī tad, ja zemes gabals tiek sadalīts), un vismaz vienu Centrālās zemes komisijas pārstāvi.

20. Centrālā zemes komisija sadarbībā ar Valsts zemes dienestu izstrādā un apstiprina šo noteikumu 18.punktā minētās komisijas un 19.punktā minētās komisijas (turpmāk – Valsts zemes dienesta komisija) darbības kārtību. Uz Valsts zemes dienesta komisijas sēdi, kuras laikā iespējams veikt arī izlozi, Centrālās zemes komisijas un attiecīgās vietējās pašvaldības pārstāvi uzaicina rakstiski ne vēlāk kā 15 dienas pirms sēdes. Personu uzaicina uz Valsts zemes dienesta komisijas sēdi, kuras laikā iespējams veikt arī izlozi, atbilstoši šo noteikumu 46.punktam.

21. Persona uzrāda attiecīgajai Valsts zemes dienesta komisijai personu apliecinošu dokumentu, bet personas pilnvarotais pārstāvis papildus uzrāda arī pilnvarojumu apliecinošu dokumentu.

22. Valsts zemes dienesta komisijas sēdes protokolē. Sēdes protokolu paraksta komisijas priekšsēdētājs, komisijas locekļi un visi pretendenti (šo noteikumu 29.punkts). Par izlozi var sastādīt atsevišķu protokolu (šo noteikumu 51.punkts).

II. Pieprasījumu izskatīšanas kārtība

23. Centrālā zemes komisija sagatavo un iesniedz Valsts zemes dienestā personu sarakstu, kuras ir iesniegušas pieprasījumu un nepieciešamos īpašuma vai mantošanas tiesības apliecinošos dokumentus.

24. Šo noteikumu 23.punktā minētajā sarakstā norāda personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, radniecību ar bijušo zemes īpašnieku vai citu pamatu mantošanas tiesībām, personas norādīto adresi vai, ja tādas nav, deklarēto dzīvesvietas adresi, bijušā īpašuma nosaukumu vai citu arhīva izziņā norādīto īpašumu identificējošo informāciju, bijušā īpašuma kopējo platību un domājamās daļas platību zemes kopīpašuma gadījumā, zemes īpašnieka (1940.gada 21.jūlijā) vārdu un uzvārdu, bijušā zemes īpašuma atrašanās vietas nosaukumu 1940.gada 21.jūlijā, kā arī tagadējo atrašanās vietas nosaukumu (saskaņā ar spēkā esošo administratīvi teritoriālo iedalījumu) un īpašuma tiesību atjaunošanai pieprasīto zemes platību.

25. Valsts zemes dienests sadarbībā ar pašvaldībām pārbauda, vai:

25.1. šo noteikumu 3.punktā minētajai vai citai personai nav atjaunotas zemes īpašuma tiesības vai piešķirta kompensācija par pieprasījumā norādīto bijušo zemes īpašumu;

25.2. personai zeme ir piešķirta pastāvīgā lietošanā;

25.3. persona atbilstoši Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otrajai daļai nomā zemi;

25.4. persona ir iekļauta attiecīgās pašvaldības zemes ierīcības projekta neapmierināto zemes pieprasītāju sarakstā.

26. Valsts ieņēmumu dienests pēc Valsts zemes dienesta pieprasījuma sniedz informāciju par pašvaldību, kuras budžetā ir ieskaitīta šo noteikumu 23.punktā minēto personu iemaksātā iedzīvotāju ienākuma nodokļa summa.

27. Valsts zemes dienests iesniedz Centrālajā zemes komisijā lēmuma pieņemšanai sarakstu par šo noteikumu 23.punktā minētajām personām, par kuru pieprasījumā norādīto bijušo zemes īpašumu saskaņā ar Valsts zemes dienesta rīcībā esošo informāciju nav pieņemts lēmums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu vai kompensācijas piešķiršanu. Sarakstā papildus norāda ziņas:

27.1. par personām, kurām zeme ir piešķirta pastāvīgā lietošanā;

27.2. par personām, kurām zeme ir iznomāta atbilstoši Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta otrajai daļai;

27.3. par pārējām personām (norāda šo noteikumu 25.4.apakšpunktā un 26.punktā minēto informāciju), kā arī norāda vietējās pašvaldības administratīvās teritorijas nosaukumu, kurā personai saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (turpmāk – kadastra informācijas sistēma) datiem ir reģistrēts nekustamais īpašums;

27.4. vai personas pieprasījumu par bijušo zemes īpašumu iesniegušas likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos” 4.panta otrajā daļā noteiktajā termiņā;

27.5. vai personas īpašuma vai mantošanas tiesības apliecinošos dokumentus par pieprasījumā norādīto bijušo zemes īpašumu iesniegušas likuma “Par zemes privatizāciju lauku apvidos” 20.panta ceturtajā daļā noteiktajā termiņā.

28. Valsts zemes dienests iesniedz Centrālajā zemes komisijā lēmuma pieņemšanai atsevišķu sarakstu par šo noteikumu 23.punktā minētajām personām, ja tām vai jebkurai citai personai jau ir atjaunotas zemes īpašuma

tiesības vai piešķirta kompensācija par pieprasījumā norādīto bijušo zemes īpašumu.

29. Centrālā zemes komisija iesniedz Valsts zemes dienestā to personu sarakstus, kuras pretendē uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi (turpmāk – pretendents), grupējot pretendētus pa vietējās pašvaldības administratīvajām teritorijām (novads, pagasts, pilsētas lauku teritorija, novada pagasts un novada pilsētas lauku teritorija), kurās bijušais zemes īpašums atradās 1940.gada 21.jūlijā, ievērojot likuma “Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos” 17.panta trešajā daļā minētos nosacījumus.

30. Valsts zemes dienests par katru vietējās pašvaldības administratīvo teritoriju sagatavo sarakstu no kadastra informācijas sistēmas par zemes reformas pabeigšanai reģistrētajiem zemes gabaliem (turpmāk – zemes saraksts). Zemes sarakstā zemes gabalus iekļauj to platības augošā secībā un norāda zemes vienības kadastra apzīmējumu, kopplatību, zemes novērtējumu rudzu vienībās (t/ha) un lauksaimniecībā izmantojamās zemes un meža platību, ja tāda ir.

31. Valsts zemes dienests zemes sarakstam pievieno grafisko attēlojumu un nosūta attiecīgajai vietējai pašvaldībai. Vietējā pašvaldība zemes sarakstu izvieto redzamā vietā pašvaldības telpās.

32. Valsts zemes dienests attiecīgo zemes sarakstu nosūta visiem konkrētās vietējās pašvaldības pretendentiem, kuri atbilst likuma “Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos” 17.panta trešās daļas 1.punktam.

33. Pretendents mēneša laikā pēc zemes saraksta saņemšanas iesniedz Valsts zemes dienestā iesniegumu. Iesniegumā norāda izvēlētos zemes gabalus (2.pielikums), sarindojot tādā secībā, kādā pretendents vēlas tos saņemt. Līdzvērtīgas zemes saņemšanai citā pašvaldībā pretendents izvēlas no zemes saraksta zemes gabalus, salīdzinot bijušā zemes īpašuma novērtējumu rudzu vienībās (t/ha) ar zemes sarakstā esošo zemes gabalu novērtējumu rudzu vienībās (t/ha). Iesniegumā norāda zemes sarakstā esošos zemes gabalus, kuru novērtējumu rudzu vienībās (t/ha) summa nepārsniedz bijušā zemes īpašuma novērtējumu rudzu vienībās (t/ha). Zemes saņemšanai pašvaldībā, kurā atradās bijušais zemes īpašums, iesniegumā norāda zemes sarakstā esošos zemes gabalus, kuru platības (ha) summa nepārsniedz bijušā zemes īpašuma kopplatību.

34. Pretendents zaudē tiesības atjaunot īpašuma tiesības uz zemes reformas pabeigšanai paredzēto zemi, ja iesniegumu neiesniedz šo noteikumu 33.punktā norādītajā termiņā vai neizvēlas nevienu zemes gabalu.

35. Ja vienu un to pašu zemes gabalu ir izvēlējušies vairāki vienas prioritātes pretendenti, kuriem ir vienāda Civillikumā noteiktā mantošanas kārtība un kuri atbilstoši likuma “Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos” 17.panta ceturtajai daļai ir vienas secības pretendenti, tad īpašuma tiesību atjaunošanas kārtību uz visu zemes gabala platību vai tās daļu nosaka lozējot (šo noteikumu III nodaļa). Reliģiskā organizācija pielīdzināma pirmās šķiras likumiskajam mantiniekam.

36. Ja pretendents piekrīt saņemt izvēlēto zemes gabalu, viņš Valsts zemes dienesta komisijas sēdes laikā vai – ja pretendents uz komisijas sēdi nav ieradies – septiņu dienu laikā pēc komisijas priekšsēdētāja rakstiska uzaicinājuma paraksta Valsts zemes dienesta reģionālās nodaļas sagatavoto izvēlētā zemes gabala vai tā daļas zemes robežu shēmu divos eksemplāros zemes gabalam, uz kuru atjaunojamas īpašuma tiesības. Valsts zemes dienesta komisija 10 dienu laikā pēc komisijas sēdes protokola parakstīšanas nosūta Centrālajai zemes komisijai lēmuma pieņemšanai protokola izrakstu un parakstīto zemes robežu shēmu (šo noteikumu 55.punkts).

37. Ja pretendents atsakās parakstīt izvēlētā zemes gabala vai tā daļas zemes robežu shēmu, viņš zaudē tiesības pretendēt uz citu zemes gabalu vai tā daļu. Valsts zemes dienesta komisija šo faktu protokolē un 10 dienu laikā nosūta Centrālajai zemes komisijai lietas materiālus lēmuma (atteikuma) pieņemšanai saskaņā ar šo noteikumu 14.punktu.